[0,5 punts]

[1 punt]

Pautes de correcció Química

SÈRIE 3

Com a norma general, tingueu en compte que un error no s'ha de penalitzar dues vegades. Si un apartat necessita un resultat anterior i aquest és erroni, cal valorar la resposta independentment del valor numèric, fixant-se en el procediment de resolució (sempre que, evidentment, els valors emprats i/o els resultats no siguin absurds)

1. Preparació dissolució

- a) 500 cm³ 0,04 M en KI $\rightarrow$ 0,02 mol KI $\rightarrow$ 20 cm³ KI 1 M [0,5 punts] 500 cm³ 0,4 M en propanol $\rightarrow$ 0,2 mol propanol $\rightarrow$ 15 cm³ propanol [0,5 punts]
- b) S'agafen amb una pipeta aforada 20 cm³ de dissolució 1 M de KI i s'aboquen dins un matràs aforat de 500 cm³; es fa el mateix amb els 15 cm³ de propanol. Després s'afegeix aigua fins arribar al senyal d'enràs del matràs, remenant adequadament per tal que la dissolució sigui homogènia. [1 punt]

2. Neutralització

- a) 25 cm³ HCl 2 M $\rightarrow$ 0,05 mol HCl $\rightarrow$ 2,7 kJ
- b) Reacció exotèrmica: la dissolució s'escalfarà. [0,5 punts]
- c) $Q = m \cdot c_p \cdot \Delta T \rightarrow \Delta T = 12.4 \text{ K} = 12.4 \text{ °C} \rightarrow T_f = 32.4 \text{ °C}$ [1 punt]

combustió benzè (massa molecular = 78 g⋅mol⁻¹)

- a) $C_6H_6 + 15/2 O_2 \rightarrow 6 CO_2 + 3 H_2O$ [0,5 punts]
- b) 50 cm³ $C_6H_6 \rightarrow 0,56$ mol $C_6H_6 \rightarrow 4,2$ mol $O_2 \rightarrow 101$ L $O_2 \rightarrow 505$ L aire c) 0,56 mol $C_6H_6 \rightarrow 3,4$ mol $CO_2 \rightarrow 2,0\cdot 10^{24}$ molècules CO_2 [1 punt]
- [0,5 punts]

OPCIÓ A

4. Gràfics pH

- a) El gràfic A és fals, perquè la concentració no pot ser mai negativa [0,5 punts]
- b) $[H^{+}] = 0.1 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \rightarrow pH = -\log[H^{+}] = 1$ [0,5 punts]
- c) 10 cm³ NaOH en el punt d'equivalència ([H⁺] = 1,0·10⁻⁷ $\approx$ 0 al gràfic B) [0,5 punts] d) 0,2 mol·dm⁻³ [0,5 punts]

- 5. Precipitació CaSO₄ i BaSO₄ a) K_{ps} (BaSO₄) = [Ba²⁺][SO₄²⁻] $\rightarrow$ 1,1·10⁻¹⁰ = 1,0·10⁻⁵·[SO₄²⁻] $\rightarrow$ [SO₄²⁻] = 1,1·10⁻⁵ mol·dm⁻³ K_{ps} (CaSO₄) = [Ca²⁺][SO₄²⁻] $\rightarrow$ 2,4·10⁻⁵ = 2,0·10⁻³·[SO₄²⁻] $\rightarrow$ [SO₄²⁻] = 0,012 mol·dm⁻³ Precipita primer el BaSO₄ [1 punt]
  - b) Precipitarà CaSO₄ quan [SO₄²⁻] = 0,012 mol·dm⁻³, $\rightarrow$ [Ba²⁺] = 9,2·10⁻⁹ mol·dm⁻³ [1 punt]

OPCIÓ B

4. Reacció H₂S + HNO₃

Reacció global:

a) Oxidant: HNO₃; reductor: H₂S

 $H_2S \rightarrow S + 2 H^+ + 2 e^-$ Oxidació:

 $(NO_3 + 2 H^+ + 1 e^- \rightarrow NO_2 + H_2O) \times 2$ Reducció:

b) $15 \text{ cm}^3 \text{ HNO}_3 60 \% \rightarrow 0.197 \text{ mol HNO}_3 \rightarrow 0.0986 \text{ mol S} \rightarrow 3.16 \text{ g S}$ [1 punt]

 $H_2S + 2 HNO_3 \rightarrow S + 2 NO_2 + 2 H_2O$

5. respostes a preguntes objectives (no cal justificació)

5.1	resposta correcta: (b)	[0,5 punts]
5.2	resposta correcta: (d)	[0,5 punts]
5.3	resposta correcta: (c)	[0,5 punts]
5.4	resposta correcta: (b)	[0,5 punts]

PAU 2004

Pautes de correcció Química

SÉRIE 1

Com a norma general, tingueu en compte que un error no s'ha de penalitzar dues vegades. Si un apartat necessita un resultat anterior i aquest és erroni, cal valorar la resposta independentment del valor numèric, fixant-se en el procediment de resolució (sempre que, evidentment, els valors emprats i/o els resultats no siguin absurds)

1. Valoració d'àcid fòrmic

a) HCOOH + KOH $\rightarrow$ HCOOK + H₂O

- b) Volum previst: 30 cm³ KOH; volum real: 28 cm³ $\rightarrow$ concentració = 0,014 mol·dm⁻³ [0,5 punts]
- c) La mostra d'àcid (20 cm³) es mesura amb pipeta aforada i es posa en un erlenmeyer; s'hi afegeix unes gotes de solució indicadora (fenolftaleïna, ...). La dissolució de KOH es posa en una bureta i es va afegint a l'erlenmeyer, remenant continuament, fins observar el viratge de l'indicador. S'anota el volum total afegit. [1 punt]

2. Reacció H₂SO₄ + Cu

 $\overline{\text{Cu}} \rightarrow \text{Cu}^{2+} + 2 \text{ e}^{-}$ a) Oxidació:

 $SO_4^{2-} + 4 H^+ + 2 e^- \rightarrow SO_2 + 2 H_2O$ Reducció:

Reacció global (iònica): $Cu + SO_4^{2-} + 4 H^+ \rightarrow Cu^{2+} + SO_2 + 2 H_2O$ Reacció global (molecular): $Cu + 2 H_2SO_4 \rightarrow CuSO_4 + SO_2 + 2 H_2O$ [0,6 punts]

[0,2 punts]

- b) $30 \text{ g Cu} = 0.47 \text{ mol Cu} = 0.47 \text{ mol SO}_2$ [0,4 punts] per l'equació dels gasos, $V = 0.0116 \text{ m}^3 = 11.6 \text{ L SO}_2$ [0,4 punts]
- c) La dissolució de l'àcid sulfúric desprèn molta calor; si s'aboca aigua (menys densa) damunt l'àcid, l'ebullició d'aquella en la superfície pot projectar gotes d'àcid; si es fa a l'inrevés, l'àcid cau per la seva major densitat al fons del recipient, dispersant-se la calor produïda.

[0,4 punts]

3. <u>Descomposició del fosgè</u>

a)
$$K_P = K_c (RT)^{\Delta n}$$
; $\Delta n = 1$ $K_c = K_P (RT)^{-1} = 2.13 \cdot 10^{-4} \text{ mol·dm}^{-3}$ [0.5 punts]

b) 1 mol $COCl_2 \rightarrow 0.01 \text{ mol} \cdot L^{-1} \rightarrow 0.47 \text{ atm}$ (pressió inicial P^0)

$$K_{P} = \frac{P_{CO}P_{Cl_{2}}}{P_{COCl_{2}}} = \frac{x^{2}}{P^{o} - x} \rightarrow \begin{cases} x = 0.0686 \ atm = P_{CO} = P_{Cl_{2}} \\ P_{COCl_{2}} = 0.47 - 0.0686 = 0.401 \ atm \end{cases}$$

En concentracions:
$$[CO] = [Cl_2] = 0,00146 \text{ mol} \cdot L^{-1}$$
; $[COCl_2] = 0,0085 \text{ mol} \cdot L^{-1}$ [1 punt]

c) En incrementar el volum, disminueix la pressió, i la reacció es desplaça en el sentit de l'increment en el nombre de mols, per tant, s'afavoreix la descomposició. [0,5 punts]

PAU 2004

Pautes de correcció Química

OPCIÓ A

4. $BaCl_2 + Na_2CO_3$

a) $BaCl_2 \rightarrow Ba^{2+} + 2 Cl^ Na_2CO_3 \rightarrow 2 Na^+ + CO_3^{2-}$ Ba^{2+}

 $Ba^{2+} + CO_3^{2-} \square BaCO_3$ (s)

[0,5 punts]

b) $[CO_3^2] = 0.001 \text{ mol } / 1.0082 \text{ dm}^3 = 9.92 \cdot 10^{-4} \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3}$ $[Ba^{2^+}] = 8.2 \cdot 10^{-6} \text{ mol } / 1.0082 \text{ dm}^3 = 8.13 \cdot 10^{-6} \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3}$ K_{ps} $(BaCO_3) = 8.07 \cdot 10^{-9}$

[1 punt]

c) Els protons de l'àcid clorhídric reaccionen amb els ions carbonat per donar l'àcid carbònic, ja que és un àcid dèbil. L'equilibri es desplaça, doncs, cap a la redissolució del precipitat.

[0,5 punts]

5. Gràfic ΔG^0

 $\overline{a)} \Delta G^0 = \Delta H^0 - T\Delta S^0$: $\Delta G^0 = 0$ a T = 400 K

[0,5 punts]

b) Per a T < 400 K, la reacció serà espontània ($\Delta G^0 < 0$)

[0,5 punts]

c) A T = 0, $\Delta G^0 = \Delta H^0 = -40 \text{ kJ mol}^{-1} \rightarrow \text{La reacció és exotèrmica}$

[0,5 punts]

d) ΔG^0 s'incrementa amb la temperatura, per tant, < 0

[0,5 punts]

OPCIÓ B

4. Geometries moleculars

- a) BF₃: El bor té 3 parells d'electrons enllaçats, un amb cada fluor, i cap de solitari. L'estructura és triangular plana i la molècula és no polar. [0,5 punts]
- b) NF₃: El nitrogen té 3 parells enllaçats i un de solitari; la geometria és una piràmide triangular i la molècula té caràcter polar. [0,5 punts]
- c) CO₂: El carboni té 4 parell d'electrons enllaçats, dos amb cada oxigen, i cap parell solitari. La geometria és lineal i la molècula és no polar. [0,5 punts]
- d) H₂S: El sofre té dos parells enllaçats, un amb cada hidrogen, i dos solitaris. L'estructura és angular, i la molècula té caràcter polar [0,5 punts]

5. respostes a preguntes objectives (no cal justificació)

5.1	resposta correcta: (b)	[0,5 punts]
5.2	resposta correcta: (c)	[0,5 punts]
5.3	resposta correcta: (a)	[0,5 punts]
5.4	resposta correcta: (c)	[0,5 punts]